

Register Number

--	--	--	--	--	--	--

Language – Part I – SANSKRIT – Paper II

(Prose, Drama and Translation)

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 100

- सूचना :**
- (1) छपाई की स्वच्छता के लिए प्रश्न पत्र की जाँच करें। यदि स्वच्छता में कोई कमी नजर आए, तो तुरंत कक्षा पर्यवेक्षक को सूचित करें।
 - (2) प्रश्नों का उत्तर देने के लिए नीले या काले स्याही का उपयोग करें।
- Instructions :**
- (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.
 - (2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline.
- Note :**
- (i) Answers should be in Sanskrit, English or Tamil except for those that are to be answered in Sanskrit.
 - (ii) In writing Sanskrit, Devanāgarī script should be used.

- I. 1.** घटनां पठित्वा क्रमेण वाक्याणि लिखत - 5x1=5
- Rearrange the jumbled sentences :
- (a) श्री कृष्णः सुदामानम् आलिङ्गनमकरोत्।
 - (b) श्री कृष्णः सुदामा च एकस्मिन्नेव गुरौ विद्याध्ययनम् अकुरुताम्।
 - (c) श्री कृष्णः सुदामानम् आशीर्वादमकरोत्।
 - (d) निर्धनः सुदामा भार्यायाः वचनात् कृष्णस्य दर्शनाय आगतवान्।
 - (e) श्री कृष्णः सुदामा च मित्रे अभवताम्।
- 2.** योजयत - 5x1=5
- Match the following :
क	ख
(a) वाल्मीकिः	- कर्णभारम्
(b) वेदव्यासः	- किरातार्जुनीयम्
(c) दण्डी	- रामायणम्
(d) भासः	- दशकुमारचरितम्
(e) भारविः	- महाभारतम्

[Turn over

3. अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत -

5x1=5

Read the passage and answer the following questions :

वेदाः चत्वारः सन्ति। वेदानां नामानि ऋग्वेदः, यजुर्वेदः, सामवेदः, अथर्वणवेदश्चेति। अस्मिन् संसारे वेदात् प्राचीनः कोऽपि अन्यो ग्रन्थः नास्ति। वेदेषु विविधाः शाखाः सन्ति। वेदस्य षडङ्गानि सन्ति। वेदपाठश्रवणेन, पठनेन च विश्वशान्तिः भवति।

प्रश्नाः

- कति वेदाः सन्ति ?
- वेदेषु काः सन्ति ?
- वेदस्य कति अङ्गानि ?
- केन विश्वशान्तिः भवति ?
- अस्य गद्यांशस्य समुचितं शीर्षकं लिखत -

4. विग्रहवाक्यम् लिखत -

5x1=5

Dissolve the following :

- कलिपुरुषः
- तपोधनाः
- विश्वामित्रः
- सर्पसत्रे
- धीमान्

- II. 5. एकपदेन उत्तरं लिखत -

10x1=10

Answer in **one** word :

- तपोवनस्य नाम किम् ?
- कलौयुगे प्रायेण के मन्दाः ?
- चन्द्रापीडस्य पितरौ कौ ?
- उज्जयिन्यां कः आसीत् ?
- विलासवत्याः वदनं कीदृशम् ?
- केन महतां मानवर्धनं कुर्वीत ?
- शुकनासस्य आत्मजः कः ?
- कस्य व्याकरणं गौरवभूतम् ?
- का भाषा कम्प्यूटरस्य कृते सर्वोत्तमा वर्तते ?
- चन्द्रापीडः कुत्र प्रतस्थे ?

6. एकवाक्येन उत्तरं लिखत -

10x2=20

Answer in **one** sentence :

- नैमिशारण्ये के निवसन्ति ?
- 'भागवतपुराणम्' नाम किम् ?
- तारापीडः कथं उवास ?
- निष्कर्षः नाम कः ?
- संस्कृतस्य सर्वोऽपि क्रियाकलापः कथं भवति ?
- कर्मकाराः महावृक्षं कथं पातयामासुः ?
- कीलकं कथं संलग्नमभवत् ?
- जलाशये के अवसत् ?
- प्रभाते धीवराः किम् अकुर्वन् ?
- कौ सुखमेधेते ?

III. 7. श्लोकानुसारं कथां लिखत -

1x5=5

Write a story based on the following sloka :

अनागतविधाता च प्रत्युत्पन्नमतिस्तथा ।
द्वावेतौ सुखमेधेते यदभविष्यो विनश्यति ॥

IV. 8. कथां सविस्तरं लिखत -

1x10=10

Answer in detail **any one** of the following :

- भगवतः भक्तवात्सल्यकथां लिखत-
- शक्रकर्णसंवाद वर्णनं कुरुत-
- चन्द्रापीडस्य कथां यथाग्रन्थं विवृणुत-

V. 9. पत्र लेखनम् -

1x10=10

Write a letter for the following situation :

ग्रामोत्सवाय - प्रधानाचार्यं प्रति पत्रं लिखत -

[Turn over

VI. 10. द्वौ अलङ्कारौ लिखत -

2x5=10

Explain any two Alankaras :

- (a) उपमालङ्कारस्य लक्षणं उदाहरणं च लिखत -
 (b) परिणामालङ्कारस्य लक्षणं उदाहरणं च लिखत -
 (c) उत्प्रेक्षायाः लक्षणं उदाहरणं च लिखत -

VII. 11. अनुवदत -

3x5=15

Give the translation of the following :

- (a) यस्यास्ति वित्तं स नरः कुलीनः
 स पण्डितः स श्रुदवान्गुणज्ञः ।
 स एव वक्ता स च दर्शनीयः
 सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ते ॥
- (b) स्वायत्तमेकान्तगुणं विधात्रा
 विनिर्मितं छादनमज्ञतायाः ।
 विशेषतः सर्वविदां समाजे
 विभूषणं मौनमपण्डितानाम् ॥
- (c) प्रारभ्यते न खलु विघ्नभयेन नीचैः
 प्रारभ्य विघ्ननिहता विरमन्ति मध्याः ।
 विघ्नैर्मुहुर्मुहुरपि प्रतिहन्यमानाः
 प्रारब्धमुत्तमजना न परित्यजन्ति ॥